GER

e
plan
mars omdømme?
lig avsluttet høringsar Pensjonistpartiet forebyggende arbeid, at fysioterapi til ke eldre bør komme m i planen. Dette ærlig institusjonsda ingen nye komsioterapistillinger er ttet siden 1992. Er det e partier som er klar Er det bare PP som nisk syke langtidsved sykehjemmene es store smerter dag r etter år, fordi de ikke sine invalidiserende r? Pensjonistpartiets den nye planen er ke blitt vektlagt.
0, 1. avsnitt i den nye :"Når vi blir syke eller t helse og opplever ger i hverdagen, er med tilrettelagte, behandlings- og ud som gjør at vi kan godt fysisk og sosialt er alt i komn som kan hene eldre. Kan vi stole gerer det i dag?
voksne og eldre! Dere få dagers frist til å ed ønsker og menfatterne av den nye lanen. Når fristen er et gått!
jement! Si din menframtida til de eldre rørende det gjelder!

ARD
nistparti

ny
ng
usker fra de versene v fedrelandssangen, ekskludrer:
på grunn av en ubeoruk,
- på grunn av den nannehyllesten, de

FULLT NAVN. Innlegg på trykk skal være signert med fullt navn. Anonyme innlegg godtas bare unntaksvis, når det kan underbygges med helt spesielle behov for å være anonym. Du kan også lese mening-innleggene på nettavisen under www. hamar-dagblad.no. **SKRIV KORT.** Innnlegg som er kortere enn 280 ord slipper først fram i køen. Alle innlegg må leveres som e-post til **mening@hamar-dagblad.no eller SMS til 2097 kodeord HD.**

Tid for pugging

Det er mange som er opptekne av og med eksamen på denne tida av året, og då les og høyrer ein gjerne at elevane og studentane "puggar til eksamen" eller driv med "eksamenspugging". "Pugge" er i grunnen eit litt artig ord som ein ikkje høyrer så ofte elles. Det er grunn nok (for meg i alle fall) til å prøve å finne ut kvar dette ordet eigentleg kjem ifrå.

Når ein slår opp i Nynorskordboka på Internett, finn ein forklaringa: "pugge v1 (sm o s puge) lære utanåt, på rams, terpe p-pensum, formlar". Koden v1 fortel oss at verbet skal bøyast "pugga" i fortid (ev. "pugget" på bokmål). Men vi er interesserte i opphavet (etymologien) til ordet. Sjølve tydinga er jo grei slik den står i ordboka, og slik folk flest bruker ordet til vanleg. For å finne ut meir om opphavet til ordet, slår vi opp på "puge". Ordbokoppføringa er: "puge v1 (lty puken) samle, skrape saman pengar; vere gjerrig p- og spare". Nei, kor spennande! Å pugge engelske gloser er jo nesten som å skrape saman og samle på eit lite, kostbart ordtilfang. Men under "puge" finn vi også ein referanse til lty, dvs. lågtysk "puken". Ordet "puge" – og dermed også "pugge" – ser altså til å komme frå lågtysk. Lågtysk var språket til hansaen, som "forsynte" norsk og nordisk med svært mange ord frå 1300-talet og ei god stund framover i tid. Men eg er likevel litt skeptisk. Dei dreiv vel ikkje så mykje med pugging før skolesystemet kom skikkeleg i gang etter 1700-talet?

I Falk og Torp si etymologiske ordbok finn ein under "puge" også ordet "pugge". For å finne ut meir om etymologien (opphavet til ordet) skal ein sjå under "pukke". Dette ordet er også lånt frå lågtysk, men tydinga er her bl.a. "å slå". I nyhøgtysk finn ein då også "pochen" med denne tydinga.

Men det moderne tyske ordet med tydinga "pugge" er "pauken". Dette ordet er – som venta – frå 1700-1800-talet. Den tyske ordboka Duden kan fortelje at ein trur at "pauken" opphavleg hadde tydinga "å undervise" og at ordet hadde samanheng med "Pauker", som er eit ord for læraren. Men korleis heng no dette i hop? Jo, når ein så slår opp på ordet "Pauker", får ein vite at dette er ei kortform av "Arschpauker", dvs. den som slår elevane ein viss plass mens han underviser dei. Eit anna (litt penare) tysk ord er visstnok "Steißtrommler", som i praksis tyder det same ("stompeslåaren").

Og no byrjar vi å nærme oss. Her har vi igjen komme til tydinga "slå", og "Pauke" er då også ei stor tromme, som ein altså slår på. Det å pugge blir då i praksis å slå/hamre kunnskapen inn i hovudet – eller eventuelt ein annan kroppsdel. Heldigvis (?) har det skjedd ei utvikling innan skolepedagogikken, og det er ikkje lenger tillate å slå elevane. I dag snakkar ein mest om at elevane skal "konstruere" kunnskapen sin sjølv. Og det jo betre at elevane puggar enn at læraren pukkar. Svenskane er dei som har komme lengst i utviklinga, dei "pluggar". Vi som har sett filmen Matrix, skjønner at det berre er å kople hovudet rett på ei datamaskin og få overført all kunnskapen – plug and play, som det heiter på nynorsk. Men til studentane mine slår eg likevel heller på stortromma og seier: pugg først og leik etterpå. Lykke til med eksamen!

JENS HAUGAN
Førsteamanuensis i norsk
Høgskolen i Hedmark

Pasientreiser

I gamle dager, i september 2009, gikk vi på NAV. Der ble våre reiseutgifter refundert med fradrag av eventuell egenandel, som ble ført inn i kvitteringskortet og de ble regnet med da vi kom for å søke om frikort. Hadde vi allerede frikort, ble reiseutgiftene sendt fra NAV og vi hadde pengene på konto i løpet av et par dager.

NÅ ER DET SLUTT.

Frikort får vi når lege- og medisinutgifter har nådd beløpet 1.840.-, men reiseutgiftene vi har, må vi sende selv.

Da må vi oppgi fullt personnummer og kontonummer, samt navn og adresse hver gang. Hva skjer hvis en innsending kommer på avveie? Hvem har ansvaret hvis min identitet misbrukes?

Når en ringer 05515 og spør blitt av? Behandlingstiden er blitt lengre!

Hvorfor må Helseforetakene ha 8 – 9 uker på å behandle våre reiseregninger, når NAV kunne gjøre det fra den ene dagen til den andre?

Jeg har aldri hørt at noen har svindlet til seg reiseutgifter de ikke har hatt krav på!

Det har alltid vært ryddig på NAV - kontoret i Hamar.

Når en reiseregning fylles ut i januar, krysser du nei på ikke frikort. Frikort utstedes 08.02.2010. Reiseregningene sendes 09.02.2010 – registreres i Skien 21.02.2010. Disse blir behandlet og vedtaket gjøres 12.04.2010, med fratrekk av egenandelen, uten å sjekke om frikort kan være utstedt etter januar 2010. Noen får avkortet reiseutgiftene for egen bil da de brukere var fornøyd med den gamle ordningen. De ansatte på NAV kjente oss, hadde i hodet kilometer tur/retur der vi hadde vært og dette ble ordnet raskt og uten at vi måtte sende fra oss våre personalia.

Nå får NAV kjeft, noe de ikke fortjener, for de ville ikke ha det slik.

Vi brukere ville ikke ha noen ny ordning, men måtte bare ta imot noe ubrukelig som ble tredd ned over hodet på oss.

Helseforetakene som har tatt over pasientreiseoppgavene fra NAV, gjør en slett/dårlig jobb! Det må jo koste mye med så mange ansatte som bruker så lang tid på en jobb. Kanskje de vil spare penger på at vi brukere ikke orker alt merarbeidet dette medfører og at vi vil slutte å